

**СИЛАБУС**  
**навчальної дисципліни**  
**«Екологічні принципи насінництва»**

|                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Рівень вищої освіти</b>                                              | Другий (магістерський) рівень                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми</b> | 201 Агрономія<br>ОПП Насінництво і насіннєзнавство                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Статус навчальної дисципліни</b>                                     | Вибіркова фахова                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Курс, семестр</b>                                                    | 2 курс<br>3 семестр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Трудовість</b>                                                       | Загальна кількість годин -120,<br>Кількість кредитів -4<br>Форма семестрового контролю – залік.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Мова(и) викладання</b>                                               | держарна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>ННІ / факультет, кафедра</b>                                         | ННІ агротехнологій, селекції та екології<br>Кафедри селекції, насінництва і генетики                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Контактні дані розробника(ів)</b>                                    | <p><b>Рожко Ілона Іванівна</b>, доктор філософії<br/> <i>Контакти:</i> ауд. 56 (навчальний корпус №1)<br/> <i>e-mail:</i> <a href="mailto:ilona.rozhko1@ukr.net">ilona.rozhko1@ukr.net</a><br/> <a href="https://www.pdau.edu.ua/people/rozhko-ilona-ivanivna">https://www.pdau.edu.ua/people/rozhko-ilona-ivanivna</a></p> <p><b>Кулик Максим Іванович</b>, д.с.-г.н, професор кафедри<br/> <i>Контакти:</i> ауд. 56 (навчальний корпус №1)<br/> <i>e-mail:</i> <a href="mailto:maksym.kulyk@pdau.edu.ua">maksym.kulyk@pdau.edu.ua</a><br/> <a href="https://www.pdau.edu.ua/people/kulyk-maksym-ivanovych">https://www.pdau.edu.ua/people/kulyk-maksym-ivanovych</a></p> |
| <b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>                              | <b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b> – формування у здобувачів вищої освіти знань щодо основних теоретичних положень екології насінництва сільськогосподарських культур і практичних аспектів формування врожайних властивостей та посівних якостей насіння залежно від ґрунтово-кліматичних умов.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Компетентності</b>                                                   | <p><i>Загальні (ЗК):</i></p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК3. Здатність виявити, поставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати в міжнародному</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | <p>контексті.</p> <p>ЗК6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p><i>Фахові (спеціальні):</i></p> <p>СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.</p> <p>СК9. Розробляти системи заходів охорони навколишнього середовища та праці під час роботи з насіннєвим матеріалом.</p> <p>СК10. Володіти методами розробки, вдосконалення, складання найбільш ефективних екологічно орієнтованих та економічно доцільних заходів у насінництві.</p> <p>СК11. Здатність використовувати знання та системний аналіз і узагальнення з метою забезпечення високої продуктивності суб'єктів насінницької діяльності при розробці прогнозів, поточних і перспективних планів розвитку насінництва.</p>                                                                                                                             |
| <b>Результати навчання</b> | <p><i>Результати навчання (РН):</i></p> <p>РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.</p> <p>РН14. Виходячи із обсягу та видів робіт із насінництва і насіннезнавства, ґрунтово-кліматичних та ресурсних умов суб'єкту насінницької діяльності, керуючись законодавчими актами та інструкціями стосовно охорони довкілля і праці, розробляти систему заходів із охорони довкілля та праці для окремих технологічних заходів догляду за насіннєвими посівами та зберіганням насіння.</p> <p>РН15. Аналізуючи наявну на ринках сучасну техніку та технології вирощування високоякісного насіннєвого матеріалу, виходячи із ресурсних можливостей суб'єкту насінницької діяльності, керуючись отриманими професійними знаннями та інноваційною інформацією визначати раціональний насіннєвий комплекс, техніку та технологію виробництва насіння.</p> |
| <b>Методи навчання</b>     | <p><b>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності</b></p> <p>словесні методи (лекція, розповідь, пояснення)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              | <p>наочні методи (ілюстрування; демонстрування; спостереження)</p> <p>практичні методи (практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування)</p> <p><b>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності</b></p> <p>методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації)</p> <p><b>методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності</b> (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни)</p> <p><b>Інноваційні та інтерактивні методи навчання</b></p> <p>інтерактивні методи (дискусії)</p> <p>комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій)</p> <p><b>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності</b></p> <p>методи усного контролю (опитування; бесіда; доповідь)</p> <p>методи самоконтролю (самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз).</p> |
| <p><b>Програма навчальної дисципліни</b></p> | <p>Тема 1. Поняття про екологію насіння.</p> <p>Тема 2. Стан та проблеми розвитку насінництва в Україні.</p> <p>Тема 3. Оптимізація умов вирощування за яких найповніше реалізуються врожайні властивості насіння.</p> <p>Тема 4. Вплив екологічних чинників на продуктивність сільськогосподарських культур.</p> <p>Тема 5. Оцінка впливу несприятливих умов у період збирання сільськогосподарських культур.</p> <p>Тема 6. Шляхи поліпшення посівних якостей насіння сільськогосподарських культур.</p> <p>Тема 7. Чинники, що визначають рівень насінневої врожайності сільськогосподарської культури.</p> <p>Тема 8. Шляхи ефективного просування і збуту насіння в межах України. Насінництво України в</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                  | умовах євроінтеграції.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Стратегія оцінювання результатів навчання</b> | <p>За виконання вправ на практичних заняттях здобувач отримує від 0 до 5 балів (у сумі 60 балів), виконання завдань самостійної роботи, кожне завдання – від 0 до 5 балів (у сумі 40 балів).</p> <p>Схема нарахування балів та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти наведено у робочій програмі.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Політика навчальної дисципліни</b>            | <p><b>1. Добросесність здобувачів вищої освіти</b> є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної добросесності у Полтавському державному аграрному університеті регламентується такими локальними нормативно-правовими актами (<a href="http://surl.li/colwy">http://surl.li/colwy</a>): Кодекс академічної добросесності Полтавського державного аграрного університету; Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету; Положення про групу сприяння академічній добросесності у Полтавському державному аграрному університеті; Положення про комісію з академічної добросесності у Полтавському державному аграрному університеті; Положення про комісію з етики та управління конфліктами у Полтавському державному аграрному університеті; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті; Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної добросесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p><b>2. Політика щодо перескладання.</b> Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора навчально-наукового інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><b>3. Політика щодо оскарження оцінювання.</b> Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів у регульовано процедурами п.5.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті</p> |

|                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                          | <p>(<a href="http://surl.li/kpley">http://surl.li/kpley</a>)</p> <p><b>4. Відвідування занять.</b> Для здобувачів вищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням з директором навчально-наукового інституту.</p> <p>Відвідування занять (офлайн або онлайн) є обов'язковим згідно розкладу дзвінків. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані самостійно та у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування здобувачем вищої освіти навчального матеріалу із наступною перевіркою отриманих знань у письмовій чи усній формі. Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн занять або тестування.</p> <p><b>5. Неформальна / інформальна освіта.</b> На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p> |
| Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)               | Базові знання з ботаніки, фізіології, рослинництва, землеробства, екології, механізації.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби) | Робоча навчальна програма, презентації.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Рекомендовані джерела інформації                                         | <p><i>Основні</i></p> <p>1. Молоцький М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І., Власенко В.А. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин: <i>Підручник</i>. К.: Вища освіта, 2006. 463 с.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

2. Молоцький М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І. Селекція і насінництво сільськогосподарських культур: *Практикум*. Біла Церква, 2008. 188 с.
  3. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: *Навчальний посібник* / За ред. С.М. Каленської. Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
  4. Макрушин М.М. Насінництво: підручник / М.М. Макрушин, Є.М. Макрушина. Сімферополь: ВД «Аріал», 2011. 476 с.
  5. ДСТУ 2240-93. Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови. – К.: Держстандарт України, 1994. 74 с.
  6. ДСТУ 2240-93. Насіння сільськогосподарських культур. Терміни та визначення. К.: Держстандарт України, 1994. 63 с.
  7. Насінництво й насіннезнавство олійних культур / за ред. М.М. Гаврилюка. К.: Аграрна наука, 2002. 221 с.
  8. Насінництво й насіннезнавство польових культур / за ред. М.М. Гаврилюка. – К.: Аграрна наука, 2007. 216 с.
  9. Порядок організації насіннєвого контролю суб'єктами насінництва в Україні / за ред. М.М. Гаврилюка. К.: Аграрна наука, 2001. 49 с.
  10. Насінництво й насіннезнавство зернових культур / за ред. М.О. Кіндрука. К.: Аграрна наука, 2003. 240 с.
  11. Насінництво й насіннезнавство овочевих і баштанних культур / за ред. Т.К. Горової. К.: Аграрна наука, 2003. 328 с.
  12. Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення інтенсивності початкового росту : ДСТУ. – К.: Держпоживстандарт України, 2007. 9 с.
  13. Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості : ДСТУ 4138-2002. К.: Держстандарт України, 2003. 173 с.
- Допоміжні*
1. Лагутенко О.Т., Настека Т.М. Основи сільського господарства: *лабораторний практикум*. К., НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2018. 90 с.
  2. Радченко А. Принципи правового регулювання сортової діяльності в рослинництві. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право*, 2016, 243: 101-108.
  3. Добряк Д. С., Дребот О. І., Мельник П. П. Наукові основи визначення зон вирощування основних сільськогосподарських культур України. *Науковий журнал «Збалансоване*

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              | <p>природокористування» № 3. 2019.С. 15 – 26. DOI: <a href="https://doi.org/10.33730/2310-4678.3.2019.185879">https://doi.org/10.33730/2310-4678.3.2019.185879</a></p> <p>4. Малаховський Д. В. Насінництво як фактор інтенсифікації регіонального зернового господарства. <i>Агросвіт</i>. № 3. 2012. С. 38-42. Режим доступу: <a href="http://www.agrosvit.info/pdf/3_2012/10.pdf">http://www.agrosvit.info/pdf/3_2012/10.pdf</a></p> <p>5. Волощук І. С. Погодні умови як чинник визначення зон екологічного насінництва пшениці озимої. <i>Передгірне та гірське землеробство і тваринництво</i>. №64. 2018. С. 31-43</p> <p><b>Інформаційні ресурси</b></p> <p>1. Науковий збірник "Селекція і насінництво" Електронний ресурс: Режим доступу: <a href="http://journals.uran.ua/pbsd">http://journals.uran.ua/pbsd</a></p> <p>2. Науковий журнал "Зернові культури". Електронний ресурс: Режим доступу: <a href="https://journal-grain-crops.com/">https://journal-grain-crops.com/</a></p> <p>3. Міжвідомчий тематичний науковий збірник «Зрошуване землеробство» Електронний ресурс: Режим доступу: <a href="http://izpr.ks.ua/arkhiv">http://izpr.ks.ua/arkhiv</a></p> <p>4. Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК» Електронний ресурс: Режим доступу: <a href="http://eapk.org.ua/contents/2021/10/6">http://eapk.org.ua/contents/2021/10/6</a></p> <p>5. Науково-виробничий журнал «Вісник Уманського національного університету садівництва» Електронний ресурс: Режим доступу: <a href="https://visnyk-unaus.udau.edu.ua/arxv-nomerv.html">https://visnyk-unaus.udau.edu.ua/arxv-nomerv.html</a></p> <p>6. Науковий журнал «Аграрні інновації» <a href="http://agrarian-innovations.izpr.ks.ua/index.php/agrarian/issue/archive">http://agrarian-innovations.izpr.ks.ua/index.php/agrarian/issue/archive</a></p> <p>7. Електронний науковий журнал «Новітні технології». Електронний ресурс: Режим доступу: <a href="http://energetika.in.ua/ua/books/book-5/part-1/section-2/2-3/2-3">http://energetika.in.ua/ua/books/book-5/part-1/section-2/2-3/2-3</a></p> |
| Рік введення | 2023 р.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |